

Kitaplyk ve Okuma

Category: Edebi makalalar, Kitapcy

написано kitapcy | 24 января, 2025

Kitaplyk ve Okuma KİTAPLIK VE OKUMA

Evde bulunduğum zaman hayatım daha çok kitaplığımda geçer; oradan ev işlerini yönetmek imkanını da bulurum. Giriş kapısının hemen üstündeyim; hem bahçeyi, kümesi, avluyu görürüm, hem de evimin öteki bölümleri içinde sayılırım. Hiçbir düzene uymadan, hiçbir amaç gütmenden bir bu kitabı, bir şu kitabı karıştırırım; zaman olur hayal kurarım, zaman olur kurduğum hayalleri ya kendim yazarım ya da bir aşağı bir yukarı dolaşarak başkasına yazdırırım.

Kitaplığım bir kulenin üçüncü katındadır; birinci katta tapınak, ikinci katta da yalnız kalayım diye sık sık yattığım bir oda ile eklentileri, kitaplığın üstünde ise büyük bir sandık odası vardır. Eskiden kitaplık, evimin lüzumsuz yeriymiş. Bense hayatımın çoğu günlerini, günlerimin de çoğu saatlerini burada geçiriyorum.

Kitaplığım yusuvarlak bir oda; masamla sandalyemi alacak kadar yer var; bir bakışta kitaplarımın tümünü birden görebileceğim şekilde düzenlenmiş beş raflı dolaplar çember halinde duvarları kaplar. Odanın, on altı adım çapında boşluğa bakan çok geniş ve çok güzel manzaralı üç penceresi var. Kışın daha az bulunurum bu odada; çünkü adından da anlaşılacağı gibi evim bir tepenin üstündedir; hiçbir odası da bu oda kadar yer almaz; bir gayret sarfetmemi gerektirdiği, ıssız bir yerde olduğu için hoşuma gider; böylece, hem çalışmamın verimli olmasını sağlar, hem de topluluktan beni uzak tutar. Oturduğum yer, böyle bir yer işte; orada tam bir egemenlik kurmaya, yalnız orasını karımdan da çocuklarımdan da, toplum hayatının geleneklerinden de uzak tutmaya çalışırım. Başka nerde olursa olsun egemenliğim sözde kalır: aslında zaten şüpheli bir egemenliktir bu. Evinde kendi kendisiyle başbaşa kalacak, kendi kendine övgüler söyleyecek, şundan bundan kaçıp gizlenecek bir yeri olmayan kişi benim gözümde zavallının

biridir. Gösterişe düştün olanların bu huyları çok pahalıya oturur onlara; Pazar yerlerindeki heykellere benzerler de ondan: “Büyük başın derdi büyük olur”.

Gençken gösteriş olsun diye okurdum; sonradan, biraz da kendimi yetiştirmek için okumaya incelemeye başladım; şimdi ise vakit geçirmek, oyalanmak için yapıyorum bu işi; çıkarımı sağlamak aklımdan bile geçmedi. Kitaba karşı içimde, beni paradan çıkartan aşırı bir sevgi vardı; yalnız kendi ihtiyacımı karşılamak için değil, üç adım uzaktaki çevremi doldurmak, süslemek içindi bu sevgi; bir hayli oluyor, onu da bıraktım.

Seçmesini bilen için kitabın çok hoş meziyetleri vardır; ama her nimet bir zahmet karşılığıdır; bu zevk de ötekiler gibi belli ve arık değildir; kendisine öz, çok ağır yükleri vardır; okudukça ruh gelişir, ama kalıp, benim hiçbir zaman yüzüstü bırakmadığım kalıp, hareketsiz kalır, yıkılır, ezilir büzülür. İhtiyarlığa yöneldiğim şu anda fazla okumak kadar zararlı, kaçınılması bunun kadar gerekli bir şey bilmiyorum ben.

Montaigne. Edebi makalalar